

deildina heimilar okkum at gera hetta, og omanfyri nevndu bókur hava eydnast stak væl, t.d. er bókin hjá Erlingi Poulsen og Torkili Beder – Mang er millum himmal og jørd – útseld. Men vit kenna framvegis barna- og ungdomsbøkurnar sum okkara serliga ábyrgdarøki, og um onkrar aðrar útgávur eydnast væl og geva eitt sindur figgjartliga, so hevur tað við sær, at vit í uppføtur størri mun hava møguleika at røkja okkara høvuðsuppgávu.

Tær flestu umsettar

Bókadeild Føroya Lærarafelags gevur í miðal eini tríati bókur út á hvørjum ári, og nógv sær flestu eru upprunaliga útlendskar:

- Einar triggjar ella fyra eru upprunaliga føroyskar. At tær ikki eru fleiri kemst av, at vit eru so fámæt í Føroyum, og tí eru rithøvundarnir og harvið handritini ikki fleiri. Rættindini til útlendsku bókurnar samráða vit okkum til við útlendsku forlögini, og tær eru lagalig. Fyri hvørja bókin gjalda vit einar tveir til trí túsund krónur fyri rættindini. Í teirra verð er hetta ikki nógv, men tær skilja, at vit geva út til sera avmarkaðan markna og at sölugrundarlagið tískil ikki er serliga stórt, sigur Niels Jákup Thomsen.

Bíðja út føroyskar rithøvundar um at lata tykkum handrit?

- Vit hava antennurnar úti, vit eru í sambandi við nógv var høvundar, og tað álíggur leiðaranum á Bókadeildini at kunna seg um tørvin á bókamarknaðinum og at koma við uppskotum um útgávu. Men vit kunnu ikki løna fólk fyri at skriva bókur fyri okkum. Heldur er tað soleiðis, at tær koma til okkara við einum handriti, og so verður avgerð tikið, um tað skal gevast út. Samýningin er brotpartur av tí, sum fæst burtúr söluni.

Tað er eingin trupulleiki at fáa nógv útlendskar bókur týddar til føroyskt, og Niels Jákup Thomsen er avgjörður, tá hann vísir aftur, at bókur á føroyskum eru keðiligar og innihaldsliga eldri enn bókurnar, sum næmingunum stendur í boði á útlendskum máli:

- Hetta hevur altíð verið at hoyrt, og tað er m.a. fyri at vísa lærarum, at soleiðis er tað ikki, at bókadagarnir og framsýningin eru í Landsmiðstöðini. Einstaki lærarin hevur nógv at siga, tá tað ræður um, hvørjar

bókur næmingunum stendur í boði at lesa. Summir koma ongantíð longri enn til Feðgar á ferð og Logn-brá, men tað eru nógvir aðrir møguleikar, bæði upprunaliga føroyskar bókur og týddar bókur. Landsmiðstöðin hevur floksett, og summir skúlar hava eisini gott úrval.

Mannagongdin

Hvussu er mannagongdin, tá avgerð skal takast, um ein bók skal gevast út ella ikki? - Vit eru tveir starvsfólk, sum hava alt samband við prentsmiðjur, gera sáttmálar, syrgja fyri at rættlesturin verður gjørdur og so víðari. Bókadeildin hevur verið stovnur undir Lærarafelagnum síðani stovnanina í 1956. Nevnd Føroya Lærarafelags velur fimm limir í bókmentanevndina, og tað er í samráð við nevndina, at stovnurin verður ríkin.

Tey, sum manna nevndina, eru Magnus Hansen, sum er formaður, Svenning Tausen, Elsa Birgitta Petersen, Anna Elisa Mikkelsen og Alexander Kristiansen. Nevndin hevur fundir einar fyra ferðir árliga, og starvsfólkini samskipta við nevndina alt árið. Nevndarlimirnir fáa handrit at lesa, og tær rættlesu og gera annað arbeiði. Tað er í samskipti við tær og við rithøvundarnar, at avgerðirnar viðvíkjandi útgávuvirkseminum verða

tíknar í tráð við reglugerðina, sum er fyri Bókadeildina.

Figgjarliga grundarlagið

Bókadeild Føroya Lærarafelags fær árliga umleið eina millión á figgjartilgjógi at geva bókur og Barnablaðið út fyri. Stundurin bar í 1995 ein umsetning uppá 4.106.975 krónur við sær, og Bókadeildin rindaði 2,5 milliónir til prentsmiðjur, samsýningar og lønir.

Tryggasta inntøkugrundarlagið er Barnabókablaðið, sum var stovnaður í 1986. Í fyrstu atleggja varð hann hugsaður at vera fyri tær 4-8 ára gomlu, men so liðandi er hann víðkaður, so hann í dag fævnir um allar barna- og ungdomsárgangarnar.

- Vit senda millum 300 og 500 bókur út til limirnar, og tað kenur væl við, at hesar bókurnar verða goldnar so skjótt. Hugsanin við klubbanum var at veita øllum sama rætt at fáa bókur, eisini teimum sum búgva á plássum, har eingin bókhandil er, og tann uppgávan

verður væl røkt við klubbanum. Annars verða flestu bókurnar seldar gjøgnum bókhandlarnar.

Fleiri føroyskar bókur í heyst

A Bókadeild Føroya Lærarafelags eru tær við at leggja síðstu hond á fleiri føroyskar bókur, sum skulu koma út nú í heyst og undan jólum:

Sólrun Michelsen, sum fyri nøkrum árum síðani skrivaði barnabókina Argjafrensar, hevur skrivað um somu børnini, sum nú eru vorðin hálvvaksin. Hon kallar bókina Útløgukattar, og innihaldið er um ungfólk í høvuðsstaðnum fyrst í sekstíurum. Elin Mortensen hevur skrivað eina bók, sum hon kallar Ljósini slókna - ung undir krígnum, Oddvør Johansen Kongsdóttur í Nólsoy og Rachel Helmsdal Portjuma.

Ítøkiligar ætlanir eru eisini um aðrar føroyskar bókur komandi árin. Lydia Didriksen hevur skrivað handrit til smábarnabók, Sonja Sørensen til eina barnabók og Birgit Arge er

komin undir land við eini ungdomsbók. Hetta er fyrsta ferðin, at hon hevur skrivað eina bók.

- Tað er stuttligt at staðfesta, at tað framvegis eru føroyingar, sum skriva bókur. Viðhvørt heldur tú, at nú fer at steðga upp, tí onkur teirra, sum hava skrivað,

hava lagt pennin, men so vísir tað seg ferð eftir ferð, at onnur taka við. Tó sýnist tað, sum at tað nú eru bara konufólkini, sum bróta upp úr nýggjum, heldur Niels Jákup Thomsen og vónar, at tað skjótt fer at hoyrast frá onkrum mannfólkini eisini!

Nýggj kvæðabók

Fyrra bindið av nýggjari kvæðabók kom út herfyri. Bókin eitur Nýggja Kvæðabókin, og tað er Sverri Egholm, sum hevur lagt til rættis.

- Nýggja Kvæðabókin vísir á, at enn livir aldagamla kvæðayrkingin - frá Klávusi Lund og Sjóvarbóndanum til Pól E. Axel Tórgarð o.a. uppfatur yngri. Tað mesta er væl kent tilfar, men sumt er spildurnýtt.

Enn er tibetur munur á kvøðing og dansilagi. Men

her er valt nurtur úr ymsum „røttum“ tekstum, so at sum minst brýtur av frá tí „mest vanligu“ orðalagnum, stendur á baksíðuni á bókini, sum eisini hevur viðmerkingar um yrkjarar, uppruna og frábrigdi.

Nýggja Kvæðabókin 2 kmur út seinni í heyst ella í vetur. Fyri fyrst verða tveir bind.

Útgevandi er forlagið Lindin. Nýggja Kvæðabókin 1 kostar 125 krónur.

Fyrireitur í Norðurlandahúsinum týskv. 8. okt. kl. 19.30:

Føgur er Foldin

Norðurlendski stovnurin fyri sálmafrøði, »Nordhymn«, hevur í árunum 1993-96 gjørt eina stóra, tvørfakliga spurnarkanning, við tí endamáli at vita, hvønn týðning sálmarir hava í tí norðurlendska samfelagnum í dag.

Tá ið úrslitið av kanningini varð lagt fram á seminari á lærda háskúlanum í Keypmannahavn hin 29. mai, møtti eisini Jákup Reinert Hansen, sóknarprestur við áhuga fyri sálum, úr Føroyum. Mest fyri at gera vart við, hvussu óheppið tað var at kalla kanningina norðurlendska, tá ið ikki øll lond og fólkasløg í norðurlondum vóru tikið við. Og hvussu ófullfíggið úrslitið mátti metast at blíva, tá ið ikki stóðan var kannað, har sálmasangurin kanska stendur eina sterkast í samfelagnum, eitt nú í Føroyum.

Í fyrilestri í Norðurlandahúsinum týskvøldið 8. oktober kl. 19.30 greiðir Jákup Reinert Hansen frá úrslitum av kanningini í Danmark, Noregi, Svøríki, Finnlandi og Íslandi. Roynt verður harafturat at gera nakrar viðmerkingar til kanningarúrslitið sæð frá føroyskari síðu.

TØKK

Hjartans tøkk fyri sýnda samkenslu, tá elskaði maður mín, pápi, verpápi, abbi og langabbi okkara

Jens Fr. Gutesen

doyði og varð jarðaður.
Tøkk til øll, sum vóru til jarðarferðina.
Tøkk fyri troystarrík orð.
Tøkk til Dupluktartettina, Sangkórið, strúkarar og Havnar Hornorkestur.
Tøkk fyri blómur, kransar, brøv, vitjanir, telefonsamrøður og fyri gávur til Zarepta.
Tøkk til øll, ið á ymsan hátt hjálptu til við jarðarferðina.

Familjunnar vegna

Pavla

Jóna, Katrin, Gunrið og Jens Chr.

- Vit hava antennurnar úti, vit eru í sambandi við nógv var høvundar, og tað álíggur leiðaranum á Bókadeildini at kunna seg um tørvin á bókamarknaðinum og at koma við uppskotum um útgávu. Men vit kunnu ikki løna fólk fyri at skriva bókur fyri okkum, sigur Niels Jákup Thomsen
Mynd: Kalmar Lindenskov